

Titre original: L'art de la guerre Russe
1ère édition en France en 2024 aux Éditions Max Milo
Copyright: Max Milo, 2024
Tous droits réservés

© nakladatelství Lukáš a syn, 2026

ISBN 978-80-7364-181-8

Jacques Baud

UMĚNÍ .....➔
➔.....**VÁLKY**

Jak Západ přivedl Ukrajinu k pohromě

Přeložil Ivo Lukáš

PŘEDMLUVA K ČESKÉMU VYDÁNÍ

Ruské válečné umění se vyznačuje tím, že je do značné míry založeno na operačních zkušenostech, které se průběžně hromadily od 30. let 20. století. Válečná epizoda v Afghánistánu umožnila Sovětskému svazu vyzkoušet své adaptační schopnosti.

Na Západě se umění války vyvíjelo v jednotlivých zemích velmi nerovnoměrně. Od konce studené války, kdy západní státy bojovaly v protipovstaleckých válkách ve velmi různorodých zeměpisných oblastech, s velmi odlišnými doktrínami, nikdy neměly příležitost vytvořit ucelený doktrínální přístup k moderní konvenční válce. Od první války v Perském zálivu proti armádě Saddáma Husajna v roce 1991 neměly příležitost uplatnit konvenční bojovou doktrínu, jako je tomu na Ukrajině. To do značné míry vysvětluje neschopnost instruktorů NATO vycvičit ukrajinské vojáky pro podobu války, která byla v Evropě poněkud zapomenuta.

Výsledkem je, že v západním světě je vnímání války do značné míry ovlivněno technologií a velmi taktickým přístupem k operacím. Proto se nám například masivní výskyt dronů na ukrajinském bojišti jeví jako zásadní změna ve způsobu vedení války. To je však jen částečná pravda.

Používání malých komerčních dronů k obtěžování nepřátelských sil není vynálezem Ukrajiny, ale Islámského státu v Sýrii. Ukrajinci používají úplně stejné systémy a taktiky od začátku ruské zvláštní vojenské operace. V té době šlo především o kompenzaci nedostatku dělostřelectva na nižší taktické úrovni. Drony velmi rychle zaplavily taktický prostor bojiště.

Rusové velmi rychle pochopili význam tohoto typu zbraně a začali ji také vyvíjet. Nejprve se snažili najít řešení pro obranu, poté vyvinuli útočné schopnosti a nakonec je integrovali. Dnes Rusové nejenže vyvinuli celou řadu dronů, které pokrývají

taktické, operační a strategické funkce, ale – a to je nejdůležitější – vytvořili kolem dronů celý ekosystém.

Během první světové války se objevily kulometry, bojové letectvo, obrněná vozidla a spojovací technika. Všechny tyto vynálezy si vynutily změny v chování na bojišti, ale žádný z nich ve skutečnosti nezměnil umění vedení války a neumožnil opustit statickou válku. Skutečnou inovací druhé světové války byl takzvaný Blitzkrieg, tedy integrace všech těchto technologií do jednoho bojového systému. Byli to Sověti, kteří položili základy operační integrace jednotlivých druhů zbraní, aby z nich vytvořili pružný, výkonný a téměř autonomní nástroj na bojišti.

Dnes jsme na Ukrajině svědky podobného vývoje. Rusové vždy navrhovali svou vojenskou technologii, zbraně, struktury a doktrínu tak, aby mohli bojovat ve své zeměpisné oblasti. Ruská armáda funguje díky velké technické, strukturální a doktrinální soudržnosti. Totéž platí i pro drony. Ačkoli Ukrajina zavedla tuto technologii na bojiště dříve než Rusové a obdržela desítky tisíc dronů ze Západu, dnes je ve srovnání s ruskými drony v nevýhodě. Nejde o problém počtu, ale o otázku velení a synergií.

Obecně lze říci, že západní vojenská pomoc Ukrajině ve skutečnosti nepomohla dosáhnout úspěchu, ale pouze prodloužila válku. Nejprve se jednalo o materiál bývalé Varšavské smlouvy, poté o zastaralý západní materiál, který Ukrajině nikdy nepřinesl výhodu. V nejlepším případě nahradil zničený materiál. U dronů je situace ještě příznačnější. Samotná povaha těchto zařízení umožnila decentralizovanou výrobu v malých nenápadných dílnách rozmístěných po celé Ukrajině, které mohly uniknout raketovým útokům a letícím bombám... alespoň zpočátku.

To se zdá být výhoda, ale má to svou cenu. Ukrajinci používají více než 50 různých typů dronů s různými součástkami, různými způsoby řízení a různým výkonem. Třetinu těchto dronů dodává ukrajinská vláda, zbytek pochází z nákupů nebo soukromých

darů... Ukrajinská armáda si stěžovala na pokles kvality a spolehlivosti dronů. Ještě důležitější však je, že různorodost tohoto materiálu ztěžuje jeho integraci do logistických, velitelských a bojových struktur.

Naopak Rusové používají pouze asi deset různých typů dronů. Propojili je do velitelské struktury, která zahrnuje zpravodajské služby, pozemní útočné a obranné operace a logistiku. Tento nový typ zbraně zásadně nezměnil doktrínu nasazení, ale vedl k určitým úpravám. Dnes Rusové nasazují více velmi malých průzkumných skupin (группа диверсионно-разведывательная – DRG) o 2–3 členech, které nepředstavují zajímavé cíle pro ukrajinské drony. Tyto skupiny, nazývané „lovci“ (ochotniki), loví operátory ukrajinských dronů. Výsledkem je rozšíření „šedé zóny“, která odděluje frontovou linii protivníků. Operační zásady však zůstaly stejné. Propojení těchto „lovců“ s dělostřeleckými jednotkami a drony umožňuje snížit ohrožení hlavních bojových sil, například při dobývání městské oblasti.

Nečekaně se jedná o vývoj, který připomíná to, co jsme mohli pozorovat v Afghánistánu, kde na rozdíl od toho, co se říká na Západě, Sověti velmi rychle rozvinuli své „lovecké“ schopnosti, aby předešli přepadům v horských oblastech.

Z toho je třeba si zapamatovat význam integrace prostředků velení a boje na všech úrovních. Stejně jako u bleskové války je účinnost výsledkem schopnosti využívat synergie mezi zbraňovými systémy. To je to, co Západ v případě Ukrajiny podcenil: kladl důraz na kvantitativní aspekt, ale zapomněl na kvalitativní rozměr.

Hlavní zbraně (bojové tanky, dělostřelectvo) s různým výkonem, různou municí, různým designem a různými logistickými potřebami (náhradní díly, palivo atd.) Ukrajině prakticky znemožnily operační integraci materiálu dodaného Západem. Není pochyb o tom, že Ukrajinci by měli schopnosti dosáhnout mnohem

lepších výsledků na bojišti, ale s nesourodým vybavením, jež není vhodné pro válku, kterou vedou, a s výcvikem od Západu, který má méně zkušeností než oni, nikdy nedokázali integrovat své prostředky do skutečného „ekosystému“ války.

Síla Ruska vždy spočívala v jednoduchosti a racionalizaci. bojová doktrína vycházející ze zkušeností druhé světové války, průmyslová základna z velké části pod kontrolou státu a vysoká úroveň vzdělání velitelského sboru daly Rusku rozhodující výhodu nad ukrajinskými silami. Ty byly vycvičeny instruktory z různých armád s odlišnými doktrínami a neměly vždy potřebnou operační soudržnost, aby mohly mít multiplikační efekt.

Na operační úrovni lze pozorovat stejný jev. Rusko provádí operace, které nejsou nijak zvláště okázalé, ale vzájemně se doplňují a vytvářejí synergie k dosažení společného cíle, jako například v Kursku (srpen 2024 – duben 2025). Ukrajina naopak vynakládá značné úsilí na okázalé operace (jako operace Pavutina 1. června 2025), které však mají jen malý dopad na bojiště. Stručně řečeno, Rusko vede válku na operační úrovni, zatímco Ukrajina ji vede na taktické úrovni. Rusko vede válku bojovníků, Ukrajina vede válku komunikátorů. Nestačí mít mnoho malých taktických úspěchů, tyto úspěchy musí mít operační dopad. Bohužel právě v tomto ohledu západní pomoc neměla žádný účinek. Nakonec záleží na konkrétních vojenských výsledcích na bojišti. To je to, co dnes pozorujeme.

Po čtvrt století bojů mimo evropské území ztratily armády NATO pochopení pro konvenční válku, jak by mohla probíhat u nás. Všimám si například, že operační úroveň je na Západě velmi špatně chápána, zatímco v ruské vojenské doktríně je ústředním bodem.

Výsledkem je velmi odlišné chápání války na Západě a v Rusku. Západní svět má více materiální a mechanické pojetí války a spojuje se s taktickými cíli. Rusko má holističtější a kvalitativnější pojetí války, které se snaží dosáhnout střednědobých a dlouho-

dobých cílů. Západní přístup klade důraz na „poměr sil“ jako prostředek k dosažení úspěchu. Rusové mají systémovější přístup, kde úspěch určuje širší pojetí – korelace sil.

Pro Rusko je fenomén války chápán jako komplexní rovnováha (korelace sil) mezi psychologickými, materiálními, ekonomickými, vojenskými, vnitřními a zahraničními politickými činiteli. Válka je celek složený z prvků, které mají různé úkoly (hmotné či nehmotné povahy) a fungují v symbióze se společným cílem. Všechny akce směřují k jedinému strategickému cíli a každá taktická akce přispívá k jeho dosažení. Proto se Rusko, na rozdíl od Evropanů, kteří souhlasili s obětováním svých ekonomik na podporu Ukrajiny, snažilo udržet vnitřní stabilitu, i když to mělo dopad na vojenské operace.

Operace, jako byla ta, kterou provedly speciální síly ukrajinského GUR 4. října 2023, kdy vyvěsily vlajku na pláži na Krymu a odešly¹, jsou typickým příkladem západního pojetí války, které se řídí komunikací. Naopak v Charkově v září 2022 a v Chersonu v říjnu 2022 neměli Rusové v těchto oblastech silné jednotky a raději se vzdali území před ukrajinskými útoky, než aby zbytečně ztráceli muže.

Proto je pojem „hybridní válka“, který chápeme jako další druh války, spíše západní než ruský. Používáme jej, abychom ukázali prstem na Rusko, a proto máme v Evropě sklon jej vidět všude. Podle francouzských sdělovacích prostředků je vymáhání výkupného od nemocnic², štěnice v pařížských hotelech³ nebo aféra s Grónskem⁴ záležitostí ruské propagandy a jedná se o hybridní válku! Rusko jistě provádí tajné akce, ale ty se neodehrávají v operačním/strategickém vakuu, nýbrž *vždy* na podporu jeho hlavní operace. Tyto akce jsou zcela jistě neviditelné a neobjevují se v našich sdělovacích prostředcích.

To, co nazýváme „hybridní válkou“, je příliš často způsobem, jak zakrýt naše vlastní nedostatky v řešení problémů.

Válka není hra. To, že prohlásíme, že jsme silní, ještě neznamená, že tomu tak skutečně je. To, že prohlásíme, že protivník je slabý, ještě neznamená, že tomu tak skutečně je. Ať už máme sympatie k protagonistům konfliktu, nebo ne, naše strategie musí vždy vycházet z objektivní reality.

V předválečné fázi se klade důraz na odstrašování. Jde tedy o to ukázat, že jsme silní, a někdy dokonce silnější, než ve skutečnosti jsme. Ve válce je situace zásadně odlišná: je třeba nepříteli přesvědčit, že jsme slabší, než ve skutečnosti jsme, aby učinil špatná rozhodnutí. Kdo však tuto práci za Rusko udělal? Západ! Ve snaze ukázat, že Rusko je slabé a že vítězství Ukrajiny je možné, jsme záměrně podcenili sílu Ruska. Udělali jsme přesně opak toho, co před 2 500 lety doporučoval Sun-c'!

Protože jsme vedli protipovstalecké války, přikládáme mnohem větší význam dopadu komunikace než dopadu samotné akce. Tak například v reakci na hrozbu připojení Grónska ze strany Spojených států vyslala Evropa mnohonárodní síly čítající méně než sto mužů! Šlo tedy o vyslání komunikačního signálu, nikoli signálu odhodlání.

Na konci roku 2025 francouzský ministr zahraničních věcí Jean-Noël Barrot prohlásil, že Rusko selhalo, protože za poslední tři roky obsadilo pouze 1 % ukrajinského území.

Ve válce, stejně jako v běžném životě, jsou úspěch a neúspěch určovány cíli, které si stanovíme. Rusko vede válku podle Clausewitzových principů: cílem je potenciál protivníka. Cíle stanovené na začátku ruské operace však byly „demilitarizace“ a „denacifikace“, tedy zničení potenciálu, nikoli dobytí území. Nevíme, kolik ukrajinských vojáků bylo během posledních tří let vyřazeno z boje. Podle ukrajinského webu Wartears.org mohlo během tohoto období na Ukrajině zemřít 600 000 lidí. Jedná se o odhadované číslo, které je třeba brát s rezervou. Ale potíže, které Ukrajinci mají s nasazením vojáků na frontu, naznačují, že Rusko dosahuje svého cíle.

Zajímavé je, že Západ odmítl pochopit logiku Rusů a tím zavrhl strategie, které by mohly být pro Ukrajinu mnohem méně krvavé a které by jí umožnily zabránit Rusku dosáhnout jeho cílů.

Poučením z toho je, že děláme špatná rozhodnutí, protože odmítáme pochopit protivníka. Úspěch měříme na základě izolovaných událostí, které naznačují trendy, ale ne vždy jimi jsou. Díváme se na stromy, ale nevidíme les.

V oblasti vojenství, stejně jako v jiných oblastech, zejména v ekonomice, nám chybí strategie. Naše reakce jsou sledem taktických akcí, které vytvářejí iluzi strategie, ale ve skutečnosti jí nejsou. Moje profesionální zkušenost ukazuje, že drtivá většina neúspěchů je způsobena nedostatečnou strategií. To je přesně to, co Evropané udělali s Ukrajinou. Jak řekl Konfucius: „Když moudrý ukazuje na měsíc, hlupák se dívá na prst.“

Jacques Baud, leden 2026

- 1 „Ukraine war latest: Kyiv says special forces conduct operation in occupied Crimea“, The Kyiv Independent, 4. října 2023 (<https://kyivindependent.com/ukraine-war-latest-kyiv-says-special-forces-conducted-operation-in-occupied-crimea/>)
- 2 <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2025/03/05/adresse-aux-francais-6>
- 3 <https://www.lefigaro.fr/actualite-france/france-la-psychose-des-punaises-de-lit-a-ete-amplifiee-par-moscou-affirme-le-ministre-delegue-a-l-europe-20240301>
- 4 <https://www.rfi.fr/fr/europe/20260119-menace-russe-supposee-au-groenland-moscou-entre-ironie-etonnement-et-contestation>

1. ÚVOD

V roce 1973 jsme se během rodinné dovolené v Itálii zastavili v klášteře Monte Cassino, který byl v roce 1943 dějištěm kruté bitvy. Vzpomínám si, že jsem strávil dlouhou dobu před hrobem mladého Kanadana, který zemřel ve věku 18 let, tedy ve stejném věku, jako jsem byl tehdy já.

O padesát let později, při příležitosti návštěvy prezidenta Volodymyra Zelenského¹, kanadský parlament ve stoje ocenil bývalého příslušníka 14. granátnické divize „1. Galizien“ Waffen SS, který bojoval proti Sovětům a podílel se na zvěrstvech vůči Židům.² Předseda dolní komory kanadského parlamentu Anthony Rota zdůraznil, že tento veterán „bojoval za nezávislost Ukrajiny proti Rusům a i dnes podporuje pravdu“.³ O několik dní později se neobratně pokusil ospravedlnit tvrzením, že o minulosti tohoto veterána nevěděl, což je lež, neboť ho pozval a ostatní hosté byli řádně prověřeni a schváleni. A aby toho nebylo málo, premiéra Justina Trudeaua nenapadlo nic lepšího než to svěst na „ruskou propagandu a dezinformace“!⁴ Člověk se musí ptát, jestli to dělají úmyslně, nebo jestli nejsou jednoduše úplně hloupí.

Tato událost dokládá řadu věcí, které vystihují přístup Západu ke konfliktu na Ukrajině.

Za prvé, Rotovo zdůvodnění nic nemění na podstatě věci: všichni kanadští poslanci oslavovali ty, kteří za druhé světové války bojovali proti kanadským spojencům! Rota vlastně plival na hrob tohoto mladého Kanadana, který bojoval proti stejnému nepříteli jako Sověti. Podpořil je prezident Zelenskyj, který dobře věděl, co to znamenalo bojovat proti Rusům za druhé světové války, a tleskal bývalému příslušníkovi Waffen SS! Nezapomínejme, že v rámci SSSR a po boku spojenců bojovalo proti Třetí říši 7 milionů Ukrajinců...

Za druhé, tito poslanci tleskali ve stoje bývalému nacistovi, aniž by si položili jakoukoli otázku. Jako ovce. Tím, že zanedbali svou povinnost bdělosti vůči věcem, které jsou jim předkládány, tím, že jednali bez toho, že by věděli a chápali, jsou všichni bez výjimky příkladem neznalé, nečestné a nezodpovědné politické třídy, jež je naprosto neschopná hlubší úvahy a lidskosti. Jsou ostudou demokracie.

Za třetí, tato událost ukazuje dvojznačnost postavení Ukrajinců, kteří za svou první nezávislost vděčí Třetí říši, což z utlačovatelů západní Evropy dělá osvoboditele Ukrajinců. Problém je v tom, že manichejský svět, v němž žijeme, nedokáže tyto složité vztahy pojmout. To vede k jisté formě negativismu, která se ujala v našich sdělovacích prostředcích, mezi našimi novináři a politiky.

Za čtvrté, Anthony Rota neřekl, že tento veterán bojoval proti „Sověťům“ (což by byl odkaz na jejich ideologii, protože šlo o SSSR), ale proti „Rusům“, čímž vyčlenil určitou etnickou skupinu. Poslanci to ocenili potleskem ve stoje, čímž zdůraznili společnou věc tehdejších nacistů, dnešních neonacistů, kanadských poslanců a ostatních: nenávisť k Rusům, která je hnací silou ukrajinského konfliktu. Proti sankcím namířeným vůči ruskému obyvatelstvu, vraždám a atentátům na ruské osobnosti, zásahům namířeným proti ruskému umění a umělcům, dokonce proti přejmenování obrazů v našich muzeích, se neozval *ani jeden* z našich novinářů! Bez výjimky *všichni* novináři ve sdělovacích prostředcích hlavního proudu přijali praxi, o níž jsme si mysleli, že je už od dob holokaustu zapomenuta – odsuzovat jednotlivce za to, co jsou, nikoli za to, co dělají.

Zdánlivě protismyslně nespojuji s touto nenávisť drtivou většinu Ukrajinců, protože ji mnozí z nich nesdílejí, i když válka vychyluje myšlení lidí ke krajnostem. Všímám si také, že ukrajinský tisk často protirečí tomu, co říkají naši novináři.

Proto je událost v kanadském parlamentu více než jen směšná záležitost – je obrazem západní politické třídy, sdělovacích prostředků bez víry a bez zákona, politiků a novinářů, kteří žijí z krve jiných, a jak uvidíme, zejména z krve Ukrajinců.

Tato kniha – stejně jako mé předcházející knihy – se nesnaží dát za pravdu jedné či druhé straně. Nesnaží se ospravedlnit žádnou ze stran konfliktu, ale vysvětlit, co dělají a proč to dělají.

Ovšem v intelektuálním prostředí, kde je vše, co dělají Rusové, považováno za nesprávné, tupé a špatné, stačí, že člověk objasňuje to, co dělají, aby byl považován za jejich obhájce!

Stejně jako všechny konflikty, i ten na Ukrajině se stal dějištěm bezuzdných dezinformací. To není nic neobvyklého, ale zde to nabylo téměř karikaturní podoby. Od samého počátku se západní narativ točí kolem myšlenky, že „Rusko nemůže a nesmí tuto válku vyhrát“.⁵

To se ukázalo při slyšení plukovníka francouzské armády Michela Goyi před výborem francouzského senátu v listopadu 2022.⁶ Bez sebemenší znalosti ruské vojenské doktríny, s velmi omezenou znalostí operačního umění, a dokonce i vnitřního fungování Severoatlantické aliance, rozebíral válku z hlediska toho, co by udělal francouzský voják! Kromě zahleděnosti na vlastní pupek ukazuje jeho přístup velmi západní způsob chápání války založený na naší vlastní logice, nikoliv na logice protivníka. Právě to vedlo ke katastrofám v letech 1914 a 1940 ve Francii a k neúspěchu operací na Blízkém východě a v Sahelu.

Během slyšení generála Bruna Clermonta 7. prosince 2022 republikánský senátor Cédric Perrin podal dokonalý příklad naší neschopnosti chápat válku jinak než tak, jak ji chápeme my:⁷

Rusové udělali hned na začátku monumentální chybu... když nepostupovali podle západní doktríny, tj. nebombardovali oblasti, které dnes umožňují ukrajinskou odpověď.

Jinými slovy, je překvapen, že Rusko neuplatňuje naše operační zásady! Neschopnost představit si několik řešení téhož problému a pochopit, že *jiní* mohou mít jiné, nebo dokonce účinnější řešení, je projevem západního etnocentrismu. Právě proto Mali a Niger požádaly francouzské jednotky, aby opustily jejich zemi.

Zvláštností tohoto konfliktu je, že na západní straně nebylo cílem pomoci Ukrajině „vyhrát“, ale dotlačit Rusko k tomu, aby „prohrálo“. Konečným cílem není ani tak získat zpět území, jako spíše přivodit pád Vladimira Putina.

Proto se Západ v srpnu 2023 kvůli neschopnosti Ukrajiny provést protiofenzívu obával, že „ztrácí kontrolu nad svým narativem“.⁸ A co hůř, jak uvedly noviny The New York Times, „američtí představitelé říkají, že se obávají, že Ukrajina začala být neochotná nést ztráty“!⁹

To je to, co mexický prezident Andrés Manuel López Obrador v červnu 2022 jasně shrnul ohledně politiky NATO a EU vůči Ukrajině:¹⁰

My dodáme zbraně, vy mrtvoly! Jak nemorální!

Z pohledu Západu je totiž průběh konfliktu odvislý od narativu, tedy vyprávění či příběhu, který vyprávějí západní politikové a sdělovací prostředky. Od počátku ruské operace na Ukrajině vytvářelo západní líčení událostí falešný pocit nadřazenosti, který vedl Ukrajinu k podcenění reálné ruské hrozby.

V naší knize se budeme snažit o obnovení rovnováhy v informacích, které naše sdělovací prostředky a jejich takzvaní novináři záměrně falšují. Hluboce nečestně a krvelačně se jim daří popírat informace, které přinášejí dokonce i ukrajinští novináři. V tomto konfliktu odmítly naše sdělovací prostředky profesní etiku Mni-

chovské chartyⁱ a vzdaly se morálky a cti. Pohodlně usazení ve svých redakcích dělali tito novináři vše pro to, aby se prodlužoval konflikt a aby byly mařeny životy. A tato odpovědnost sahá ještě před 24. únor 2022.

Naše sdělovací prostředky a naši „odborníci“ doslova vehnali Ukrajinu do konfliktu tím, že jí upřeli jakoukoli možnost vyjednávání, ale přesvědčili ji, že Rusko je protivník, kterého je schopna porazit. Jsou opravdu odporní a já doufám, že tato kniha pomůže Ukrajincům a Rusům uvědomit si, jak nečestně se k nim chovali.

Nepochopení konfliktu na Ukrajině je částečně důsledkem intelektuálního a sémantického zmatku, jehož prostřednictvím se jej snažíme vysvětlit. Pojmy „strategie“, „taktika“ a – nově – „operační umění“ se opovážlivě směšují, což umožňuje pranýřovat ruský postup a vysvětlovat hrozící ruskou „porážku“..., na kterou Západ stále čeká!

Dnes se západní příběh tváří v tvář faktům postupně hrouť a to, co bylo v roce 2022 označováno za konspiraci, se stalo skutečností.

Stejně jako každý jiný konflikt, i tento lze pochopit pouze tak, že se pokusíme porozumět vnímání a logice hlavních představitelů. Na následujících stránkách se budeme věnovat tomu, jak Rusko vnímá a vede válku. Neschopnost našich vojáků pochopit skutečnou situaci na Ukrajině je nejen znepokojující pro budoucnost našich armád, ale je doslova jednou z hlavních příčin ukrajinské porážky.

---

i / Mezinárodní deklarace profesní etiky pro novináře podepsaná v r. 1971 v Mnichově.

2. RUSKÉ VOJENSKÉ MYŠLENÍ

Po celou dobu studené války se Sovětský svaz v marxisticko-leninském paradigmatu považoval za vedoucí sílu historického boje, který povede ke střetu mezi „kapitalistickým“ systémem a „pokrokovými silami“. Toto vnímání situace jako neustálé a nevyhnutelné války vedlo Sověty v podstatě k vědeckému studiu války a ke strukturování tohoto uvažování do architektury vojenského myšlení, které nemá v západním světě obdoby.

Problémem drtivé většiny našich takzvaných vojenských odborníků je jejich neschopnost pochopit ruský přístup k válce. Je to důsledek přístupu, který jsme již viděli ve vztahu k vlnám teroristických útoků – protivník je tak hloupě demonizován, že nedokážeme pochopit jeho způsob myšlení. Kvůli tomu nejsme schopni vypracovat strategie, uspořádat své síly, a dokonce je ani vybavit tak, aby dokázaly čelit realitě války. Důsledkem tohoto přístupu je, že naše pocity nesmyslnosti a křivdy jsou bezohlednými sdělovacími prostředky překládány do příběhu, který živí nenávist a zvyšuje naši zranitelnost.¹¹ V důsledku toho nejsme schopni najít racionální a účinná řešení problému.

Rusové chápou konflikt holisticky. Jinými slovy, vnímají rozvíjející se procesy, které v okamžiku X vedou k dané situaci. To vysvětluje, proč projevy Vladimira Putina vždy obsahují návrat k dějinám. Na Západě máme sklon zaměřit se na bezprostřední okamžik X a pokoušet se dívat, jak by se mohl vyvíjet.

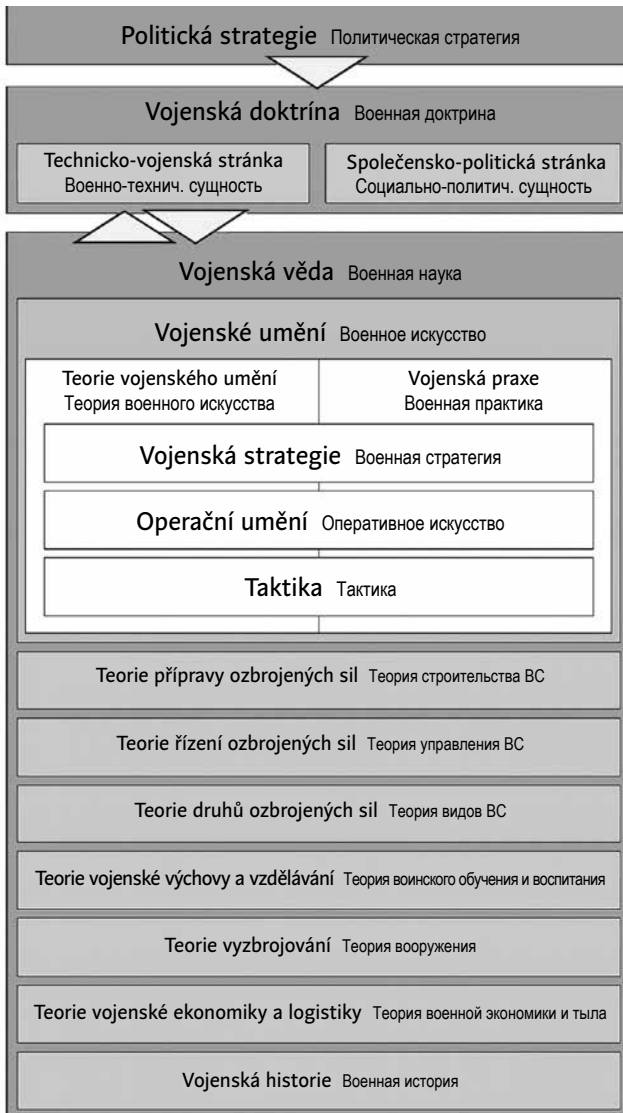
Chceme okamžitou odpověď na situaci, kterou máme právě teď před sebou. Myšlenka, že „z pochopení toho, jak krize vznikla, vyplývá způsob jejího řešení“, je Západu úplně cizí. V září 2023 mi jeden anglosaský novinář dokonce předložil „kachní test“: „Pokud to vypadá jako kachna, plave to jako kachna a kváká to jako kachna, je to pravděpodobně kachna.“ Jinými slovy, k posouzení situace mu postačuje obraz, který odpovídá jeho předsudkům.

Skutečnost je mnohem jemnější než kachní model. Jeden analytik z Obranné zpravodajské agentury (Defense Intelligence Agency, DIA) – americké obdoby Ředitelství vojenského zpravodajství (Direction du Renseignement Militaire, DRM) ve Francii – v časopise Newsweek poznamenává:¹²

Způsob, jakým Rusko vede tuto brutální válku, se liší od všeobecně rozšířeného názoru, že Vladimir Putin chce zničit Ukrajinu a způsobit co nejvíce civilních obětí, ale spíše odhaluje strategickou ekvilibristiku ze strany ruského vůdce.

Důvodem, proč jsou Rusové na Ukrajině lepší než Západ, je to, že konflikt vnímají jako proces, zatímco my jako řadu jednotlivých kroků. Rusové vidí události jako film, my je vidíme jako fotografie. Oni vidí les, zatímco my se zaměřujeme na stromy. Proto klademe počátek rusko-ukrajinského konfliktu do 24. února 2022 a začátek palestinského konfliktu do 7. října 2023. Odmítáme souvislosti, které nás uvádějí ve zmatek, a zapojujeme se do sporů, kterým nerozumíme. Proto své války prohráváme.

ARCHITEKTURA RUSKÉHO VOJENSKÉHO MYŠLENÍ

Obrázek 1 – Současné ruské vojenské myšlení je silně ovlivněno myšlením, které se vyvíjí od 20. let 20. století. Je vystavěno velmi logicky a je založené na vědeckém přístupu vycházejícím ze získaných zkušeností.

2.1 RUSKÁ VOJENSKÁ DOKTRÍNA

2.1.1 DOKTRINÁLNÍ PRVKY

Ruská vojenská doktrína je v samotném Rusku předmětem mnoha studií a debat. Naše západní vnímání tohoto myšlení je velmi zjednodušené a zkreslené americkou optikou. Nebudeme se zde zabývat všemi stránkami ruského myšlení a doktríny. Zaměříme se na ty, které souvisejí s ukrajinským konfliktem, a na poučení, jež si z nich můžeme vzít.

2.1.1.1 Zásady vojenského umění

Všechny země vyjadřují své vojenské myšlení nebo politiku na základě obecných principů, kterými se řídí jejich obrana a operace. Počet těchto zásad se u jednotlivých zemí poněkud liší, ale je jich přibližně deset a jsou si velmi podobné. Nepřekvapí, že zásady, na nichž se staví v současnosti,¹³ vycházejí ze zásad, kterými se řídily sovětské ozbrojené síly:¹⁴

- **použitelnost** pro plnění přidělených úkolů;
- **soustředění úsilí** na řešení konkrétního úkolu;
- **překvapivost** (nekonvenčnost) vojenské akce vůči nepříteli;
- **účel** určuje soubor úkolů a úroveň, na níž je každý z těchto úkolů řešen;
- **souhrn dostupných zdrojů** určuje způsob řešení úkolu a dosažení cíle (souvztažnost sil);
- **konzistentnost vedení** (jednota velení);
- **šetrné hospodaření** se silami, zdroji, časem a prostorem;
- **podpora** a obnovení bojeschopnosti;
- **volnost manévrování**.

Je třeba poznamenat, že tyto zásady se nevztahují pouze na provádění vojenských akcí jako takových. Coby myšlenkový systém se vztahují i na další činnosti, které nemají operační povahu.

Poctivý rozbor konfliktu na Ukrajině by umožnil rozpoznat tyto jednotlivé zásady a vyvodit z nich pro Ukrajinu užitečné závěry. Toho však nikdo ze samozvaných televizních odborníků není intelektuálně schopen.

Západ je tak soustavně překvapován Rusy v oblasti technologií (např. hypersonické zbraně), doktrín (např. operační umění) a hospodářství (např. odolnost vůči sankcím). Rusové svým způsobem těží z našich předsudků, aby využili principu překvapení. Můžeme to vidět na ukrajinském konfliktu, kde západní narativ vedl Ukrajinu k naprostému podcenění ruských schopností, což je hlavní činitel její porážky. Proto se Rusko ve skutečnosti nesnažilo tomuto západnímu narativu čelit a nechalo ho v klidu ve hře – přesvědčení, že jsme nadřazení, nás totiž činí zranitelnými.

2.1.1.2 Souvztažnost sil

Ruské vojenské myšlení je tradičně spojeno s holistickým, celostním přístupem k válce, který zahrnuje propojení velkého množství činitelů při vytváření strategie. Tento přístup je ztělesněn v konceptu „souvztažnosti sil“ (соотношение сил). Tento pojem, často překládaný jako „rovnováha sil“ nebo „poměr sil“, se na Západě chápe pouze coby veličina množstevní povahy, omezená na vojenskou oblast. V sovětském myšlení ovšem souvztažnost sil odráží celostněji chápání války:¹⁵

Pro posouzení souvztažnosti sil je několik měřítek. V hospodářské oblasti se obvykle porovnávají tyto činitele: hrubý národní produkt na obyvatele, produktivita práce, dynamika hospodářského růstu, úroveň průmyslové výroby, zejména v odvětvích s vyspělými technologiemi, technická infrastruktura výrobních

nástrojů, zdroje a úroveň kvalifikace pracovní síly, počet specialistů a úroveň rozvoje teoretických a aplikovaných věd.

Ve vojenské oblasti se porovnávají množství a kvalita výzbroje, palebná síla ozbrojených sil, bojové a mravní vlastnosti vojáků, úroveň výcviku štábů, organizace vojsk a jejich bojové zkušenosti, charakter vojenské doktríny a metody strategického, operačního a taktického myšlení.

V politické oblasti se berou v úvahu činitele jako šíře sociální základny státní moci, její organizace, ústavní postupy týkající se vztahů mezi vládou a zákonodárnými orgány, schopnost přijímat operativní rozhodnutí a míra a charakter podpory obyvatelstva pro vnitřní a zahraniční politiku.

Konečně při hodnocení síly mezinárodního hnutí se berou v úvahu činitele jako jeho množstevní skladba, jeho vliv na masy, jeho postavení v politickém životě každé země, zásady a pravidla týkající se vztahů mezi jeho složkami a stupeň jejich soudržnosti.

Jinými slovy, hodnocení situace se neomezuje pouze na poměr sil na bojišti, ale bere v úvahu všechny prvky, které mají vliv na vývoj konfliktu. Ruské úřady tedy pro svou zvláštní vojenskou operaci plánovaly, že budou schopny podporovat válečné úsilí prostřednictvím ekonomiky, aniž by přešly na režim „válečného hospodářství“. Na rozdíl od Ukrajiny tudíž nedošlo k přerušení daňových mechanismů a mechanismů sociální podpory.

Proto měly sankce uvalené na Rusko v roce 2014 dvojitý pozitivní účinek. Prvním bylo uvědomění si, že sankce nepředstavují pouze krátkodobý problém, ale také střednědobou a dlouhodobou příležitost. Podnítily Rusko k výrobě zboží, které dříve raději nakupovalo v zahraničí. Druhým byl signál, že Západ bude v budoucnu stále častěji používat ekonomické zbraně jako prostředek nátlaku. Z důvodu národní nezávislosti a svrchovanosti proto

začalo být nezbytné připravit se na rozsáhlejší sankce, které budou mít hlubší dopad na ekonomiku země.

Ve skutečnosti je již dlouho známo, že sankce nefungují.¹⁶ Zcela logicky měly opačný účinek a působily jako protekcionistické opatření pro Rusko, které tak mohlo upevnit svou ekonomiku, jako tomu bylo po sankcích v roce 2014. Strategie sankcí by mohla přinést ovoce, pokud by ruská ekonomika byla obdobou italské nebo španělské ekonomiky, tj. měla by vysokou míru zadlužení, a pokud by celá planeta jednala shodně s cílem odříznout Rusko.

Zahrnutí souvztažnosti sil do rozhodovacího procesu je zásadním rozdílem oproti západním rozhodovacím procesům, které jsou spojeny spíše s politikou komunikace než s racionálním přístupem k problémům.

To vysvětluje například omezené cíle Ruska na Ukrajině, kde Rusko neusiluje o obsazení celého území, protože souvztažnost sil v západní části země by pro něj byla nevýhodná.

Souvztažnost sil je součástí hodnocení situace na všech úrovních.¹⁷ Na operační úrovni se vymezuje takto:

Jde o výsledek porovnání kvantitativních a kvalitativních charakteristik sil a prostředků (podjednotek, jednotek, zbraní, vojenské techniky atd.) vlastních jednotek (sil) a jednotek nepřítele. Počítá se v operačním a taktickém měřítku v celém prostoru operace, na hlavním i ostatních směrech, s cílem určit stupeň objektivní převahy jednoho z nepřátelských táborů. Vyhodnocení vzájemného poměru sil umožňuje přijmout poučené rozhodnutí o operaci (bitvě), vytvořit a udržet potřebnou převahu nad nepřítelem po co nejdéle dobu, když se rozhodnutí v průběhu vojenských (bojových) operací přehodnocují (mění).

Toto jednoduché vymezení je důvodem, proč Rusové v únoru 2022 vstoupili na Ukrajinu se slabšími silami, než měla Ukrajina,

nebo proč se v březnu, září a říjnu 2022 stáhli z Kyjeva, Charkova a Chersonu – k tomu se ještě vrátíme.

2.1.1.3 Jaderná válka

2.1.1.3.1 Neustálý vývoj

V roce 1945 vyhrál SSSR závod o Berlín. Z války vyšel jako vítěz, ale na rozdíl od Spojených států ztratil mnoho krve. Ve Spojených státech a Velké Británii v tom někteří představitelé viděli příležitost k obnovení ofenzívy vůči Moskvě, protože se domnívali, že Stalin má stejné úmysly ve směru k Atlantiku. K obnovení válečných akcí však nedozrál čas a začala studená válka.

Ti, kdo dnes tvrdí, že Rusko má rozpínavé úmysly, sem jednoduše přenášejí – bez ohledu na souvislosti – marxistické myšlení, kterým se řídila sovětská politika. V tomto vidění věcí se SSSR považoval za vůdce třídního boje, který vede neustálou a systémovou válku se Západem jako součást historického procesu boje proti kapitalismu. Až do Stalinovy smrti převládala ve vojenském strategickém myšlení SSSR představa, že jeho bezpečnost bude zaručena pouze vítězstvím socialismu nad kapitalismem a že střet mezi oběma systémy je nevyhnutelný. Sovětští strategové mluvili o zásadě „nevyhnutelnosti války“ (неизбежность войны). Tato myšlenka přetrvala až do 20. sjezdu Komunistické strany SSSR v únoru 1956, kdy SSSR na popud Nikity Chruščova přijal princip „mírového soužití“. Od té doby se mluvilo o tom, že válka „není nevyhnutelná“.

To nebránilo Západu v přípravě na možný sovětský útok, ačkoli americké dokumenty, které byly nyní odtajněny, ukazují, že Sověti na Evropu zaútočit nechtěli:¹⁸

Nedávno odtajněné sovětské dokumenty, texty a zápisy z jednání ukazují, že sovětské vedení nemělo v úmyslu napadnout Evropu.¹⁹